

A MUNKA

XXX. évfolyam, 21. szám.

Ára 24 fillér

Sárgótarján, 1942 május 23

A tejrendelet.

Amikor háborús idők el egy ország, takarékoskodnia kell minden nyersanyaggal, minden nép-
élelmiszert szolgáló élelmiszerrel.
Ezek között a cikkek között egyike a legfontosabbaknak a tej. Azt is tudjuk, hogy a teje elsősorban az apró gyermekeknek, azután a terhes anyáknak, végül pedig a betegeknek és aggoknak van szükségük. Az a tej, amit fényes kávéházakban oszonnákra mérnek ki, többnyire luxus célokat szolgál. Nem azok fogyasztják, akiknek a teje feltétlenül szükségük van. Ha tehát igazságosan kell elosztani a tej mennyiségét, akkor el kell vonni ezt a legfontosabb élelmiszertünk egyikét a luxusfogyasztástól s oda kell juttatni azoknak, akiknek a teje-
ivás tulajdonképpen létkérdés.

Ezt teszi a kormány, amikor kibocsátotta a rendeletet, amely szabályozza a tej forgalombahozatalt. Budapestén május 26-ától kezdve bevezeti a tejgyógyrendszert, eltiltja a tejet a kávéházakból, cukrászdákból, vendéglőkből és megállapítja, hogy mennyi teje van szükség a csecsemőknek, a kis-
gyermeknek, a terhes anyáknak, a betegeknek és az aggaknak. Nemcsak Budapestre vonatkozóan intézkedik ez a rendelet, hanem felhatalmazást ad a törvényhatóság első tisztviselőjének, hogy a kormányhatóság előzetes hozzájárulása alapján a vidéki városokban és községekben is elrendelhesse a tejgyógyrendszert bevezetését s megtilthassa a teje, tejes ételeknek, a tejjel készült italoknak vendéglátó ipari üzemekben való kiszolgáltatását.

Budapestén már életbe is lépett a kávéházakra vonatkozóan az új rendelet s meg lehet állapítani, hogy ezt minden zökkenő nélkül hajtották végre. A közönség tulajdonképpen megértéssel és belátással fogadta a rendelkezést és mondhatnók, hogy általános megnyugvást keltett a tejigazságos adagolásának életbejuttatása. A jövőben a terhes anyák, továbbá a kis-
gyermek három éves korig napi egy liter, a nagyobb gyermekek 14 éves korig, épügy mint a betegek és aggok, napi fél liter tejet fognak kapni, olyan jegyek ellenében, amelyek napról-napra váltathatók be a amelyek a tulajdonos, ha három napnál hosszabb időre eltávozik, az illetékes élelmiszerhivatalnál beszerzési köteles. A vendéglők, kávéházak, penziók, cukrászdák, espressók és egyéb vendéglátó ipari üzletekben egyáltalán nem lesz tej és tejes étel, megvan azonban engedve az úgynevezett tejpor felhasználása mindaddig, amíg ebből a készlet tart. Tehát nemcsak tejeskávát, vagy csokoládét, hanem süteményt, joghurtot, tejet, darát, vagy tejen-

rizst sem szabad ezekben az üzemekben kiszolgáltatni.

Gondoskodik azonban a kormány arról is, hogy azok a szegényebb sorban lévő emberek, akik a tejet nem luxuskávéházakban isszák s akiknek ez az élelmiszer rendszer táplálékul szolgál, hozzájuthassanak a tejhez a kávéházakban és kávéházakban, ahol továbbra is szabad tejet és tejes ételeket kiszolgáltatni. Arról is gondoskodott a hatóság, hogy kávéházakban és kávéházakban

és kávéházak részére Budapestén elegendő tej jusson s a nekik kiutalható tejmennyiséget az egész felhozatal öt százalékában állapította meg a polgármester.

Egyelőre a tejgyógyrendszer csak Budapestén lép életbe, bizonyos azonban, hogy rövid időn belül a nagyobb városok területén is életbe fogja léptetni az illetékes hatóság abban az esetben, ha a csecsemők és a többi igényjogosultak tejjelátása nem mutatkozik biztosítottak.

Budapestén a rendelkezés szerint az igényjogosultak a tejgyógyrendszert az árusítónál reggeli 9 óráig vehetik be, 9 óráig a megmaradt mennyiség szabadon értékesíthető. Megtörténhetik tehát az is, hogy a tejgyógyrendszer véget vet az addigi üzérkedésnek és halmozásoknak olyan értelemben is, hogy több tej marad a szabadforgalomnak is. Ennek pedig az lesz az eredménye, hogy a nem igényjogosultak is magánháztartásuk részére könnyebben juthatnak hozzá a tejhez, mint eddig.

Elmélkedés a lélek ünnepére.

(—any.) Valami csodálatos, illetve helyesebben csodálni való kettőséget mutatkozik néhány száz éve a történelmet hordozó európai nemzetek és a keresztény elikai alapelvek viszonyában. A renaissance idején jelentkező humanista nézetek az azadokon át terjednek és erősödnek, az anthropocentrikus, az embert a természet középpontjában tekintő szemlélet mindig döntőbben érvényesül az elméleti értékelésben és az igények gyakorlati szolgálataiban, az összes emberi törekvések határait az emberiség magát biztosító berendezkedésekben, szellemi, főleg jogi viszonylatokban és a különböző szellemi stílusok, életformák anyagi eszközök és feltételek használatában. Az egymást váltó korok szellemek mind a humanizmus folyton fokozódó és mindig következetesebb alkalmazásában egyeznek meg: a középkor óta az ember eszméje a legfőbb érték-mérő norma, a legmagasabbrendű cél. Az emberi autonómiának a legkülönbözőbb élet-területeken való kivívása lesz a történelem tartalma, végül is az ember már sem elméletben, sem gyakorlatban, semmiféle viszonylatban nem akar maga felett urat ismerni, az ember-eszmén kívül egyetlen magasabbrendű gondolat, érdek vagy szempont szolgálata sem éri magát kötelezettnek. Az ókban jellegje, a „nem szolgálok” diadalmos büszkeséggel uralkodik az emberi élet felett. Faragott képet nem imád ugyan a keresztény-római kultúra szilárd és merészen emelkedő lép-

ésőn a tudás soha nem sejtett fokára bágó, ujkorai vagy modern ember, de annál inkább telve van önmádatlansággal, a humanizmus mindenél többre-értékelésével.

Ez a lauszi, vagy inkább talán promethéusi, az emberiségnek az égből lőzet lopott tünt-ember, a bábeli torony-építők utóda, aki a középkor óta, azaz mióta a renaissance-ban újra megismerte a klasszikus szépet, a pogányul emberi szépséget, sehogyse tud szabadulni az első kísértés igazságtól, az „istenhez hasonlóság” delibábjától, melynek csalfó fénytörése az anyagok bukása után Ádámot másodiknak is bűnbe vitte, hogy elindítsa ezzel az ember tragédiáját. Ez a külföldön küzdő, de csak önmagában bízó ember ösztönös, olthatatlan vágyódást érez a Tökéletesség után, úgy érzi, hogy a független, önmagában megokolt, teljes érték nélkül semmit sem ér az élet.

A humanizmus kezdetén még csak sejtetni kezdte az emberiség, fénykorában pedig tudni vélte, hogy mégse győződik a pogány szépség felett a Galilei, aki szerint „aki életét elveszi, megtalálja azt.” A felfelfelt ember-eszmától, az „evángésság” szellemétől áthatott korok egész története ennek az evangéliumi törvénynek a tagadása. Gőrcsős ragaszkodás az élethez, mert ugyem kaphatunk helyette többért.

És ez a földi-élet-imádó, az apostolata Julianust rehabilitáló humanista emberiség mégse volt egészen bithagyott.

Elméletben talán igen; bölcselete, tudománya kétségtelenül istentagadó. Anyagiasság, autonóm-erkölcs és hasonlók nyilatkoznak meg mindennapi életében is. Mégis, a kultúra, melyet a humanista nemzedékek hordoztak, a társadalom, melyet alkottak, jelentékeny mértékben keresztény volt. Kultúrának és társadalomnak olyan fundamentális eszméi voltak, melyek a kereszténység, mint eszmény nélkül, soha ki nem fejlődtek volna, melyek az evangéliumi szemléletben való neveltetés nélkül senki soha meg nem értett volna. Ezek az eszmék többnyire a keresztény világérettel ellentétben szemléletben fogalmazták meg, sőt sokszor egyenesen támadó tendencia is rejlett tartalmukban; a „nem szolgálok” minden követelményét érvényesítették az eszméi elméleti és gyakorlati kidolgozásában. De se buddhizmus, se mohamedán kultúrának nem szűlhetett volna meg sem a nemzetek egyenlő értékének eszméje, sem az egyenlőség jogainak fogalma, sem a gyengébbek védelmére vonatkozó kötelezettség tudata.

A XIX. század eszméinek nagy része nem keresztény értelmezésben terjedt, de terjedésükhöz elengedhetetlenül szükséges volt a nyugati, európai nemzetek keresztény múltja. Minden autonóm humanizmus, minden ember-imádás ellenére se tudott az európai társadalom megmaradni saját keresztény múltjától és alapjában keresztény eszmék szerint rendezkedett be, rendezte be életét, bár egyszer nem keresztény gondolatmenet eszméi cselekedett keresztény módra, inkább pedig keresztény módra gondolkodott és döntött, csak a megvalósítás, az elviek alkalmazása sikerült pogány módra.

Felémás társadalom volt az és az eszméi beleszórtunk, hogy két teljesen ellenkező szemléletnek határai érvényesültek

„A MUNKA” TÁRCÁJA

A Bakonyban.

Írta: Kisgimánzi Géza.

A sárka mán szinte uszott a levegőben. Lovasának nem kellett a kantárszárral irányítani, mert tudta, hogy a szarvas bikát olddó. A selymesen sülpedő réten riadtan menekültek patája alá a szöcskék és felrebbentek a pihető madarak. Ugrálva feketedett árnyéka, szinte dobogó gyönyörű testét az iramodó vad után, mely kezesen szökve száguldott az erdő alján.

Olyan perzselően tűzött a nap, hogy majdnem égettett vakító világossággal. A kék égen két sólyom vijjogott. Oda vésztá repkedett a gimzarvas és a paripa közt. A betanított ragadozók felett pedig mozdulatlan szárnyaló keringett a Bakony hatalmas erdejének rejtett sarkán, hogy mikor csapdát le az áldozatra. Néhány rikácsoló vészta tette feljebb a képet, távolabbi pedig fészék villogott a ragyogásban.

A fiatal lovas kétezer-háromszor is vállához illesztette nyila gyát, kifeszítette a hirt, legeszből lólass vészott vont elő, célzóltatta a menekülő vadat, de megint leeresztette fészéletes fegyverét.

— Messze vagyok még. Nem érem el a nyíllal! — mondta halkán és izmos térdével megmozdította lovát. A mán még jobban elnyúlt. Már rongyokban szakadozott le az árszár a fehé hab, de a gimzarvasat nem bírta megközelíteni. Azután az erdő kis kiugrása mögött hirtelen talu tört fel. A fából ácsolt házak fényltek az augusztusi melegben. A kéményekből vékonyka füst csavarodott az ég felé. A szőlők vijjogása és a mán ziháló robaja kelt vágta a gyermekek gondatlan játéka. Riadtan szaladtak a szarvas felé és bizalmasanul megégették az ismeretlen lovas. Egész falukban álltak el a mán utját, miközben a szarvas eltűnt a házak között. Az ifjú lovas meghunyt a kantárszárral. A mán megtorpant idegesen nézve a szőlő és első lábával kapálta a földet. Haragjában forgott a szeme. Kétségűt orvolyai mutatják, hogy még szimatolja az áldozatát nyomát.

Először már a hátsóházi is észre-

verődött néhány férfi. Az asszonyok tisztaságúdnak megálltak a kávéházuk előtt, a gyermekeket meg a férfiak szemvillanása parancsolt hátrább az árnyékba.

— Készenlétek kisuram! — lépett előbbre egy öreg ember. — Az a Mán áll előttem földellen fölrel, aki soha nem hajította meg térdét apád urad új láncra előtt.

Az ifjut meglepték a szavak. Eppen akkor szállt le a vállára egyik erősödött solyma, míg a másik még figyelve keréget lökött. Megveregette nyugalmatódó lóva írás nyakát és biccentett fejével az öreg felé.

— Az Isten is úgy akarta, hogy a mi szelid gimónk az utakra kerüljön. Itt a bakonyi közepén bennünk nem háborgatnak az új rend emberei. Idegenet érzünk a hátrunk. A mártónegyi kólosztor új köthetéből a haragú bugy szavát nem szörje el idáig a szél. Azt akarom ezzel mondani, hogy mi most is azok vagyunk, akik voltunk. Mi nem kényeztetünk a új út mellett.

— Krisztus nem új, hanem örök Isten, szelid meg az ifjú lovas.

— Én csak alig értek hátrunk —

benne. Nem ártak az egyiknek hível a Kapitálizmus és a másikhoz tartozók a kapitalizmusban: mind a két tábor teljesítményét magát a kérdésben elviharzott események után. Soha a történelemben elő nem fordult az, ami a renitencia és a vallásbáborok óta annyira jellemző az európai társadalomra nézve, hogy két szellemi típus, letartozás és keresztény egyenlő lehetőségekkel vesztést a társadalom életében és egyenlő értékelésben részesül.

Ma azonban minden okunk megvan arra, hogy mai helyzetünkkel legálább is egy hullámvonal viszonyozásának tartuk és teljesítményének tragédiájának, a tulajdonképpeni robbanásnak bekövetkezésére következtessünk a tünetekből. „Prometheus halhatatlan kínját” szenvedő az emberiség, a túlterhelés álmom reakciója győz. Főként kerakodott minden, ami

valószínűsített, amire támaszkodva léteztünk, tudás, test és kollektív erő egyformán sorunknak megkérdőjeleződik nélkül eldöntésre törnek, most egyezre mind fontosabb mint az ember. A tulajdonképpeni akarás utáni elenyedésben kietettük közülük a kormányt, már csak sodorták a sorunk, már nem bíztuk, hogy magunk mozgassuk.

Ha az Isten azt akarja, hogy abból a keserű leckéből tanuljunk alaksat, amit legkevésbé akartunk eddig a keresztény szellemből a történelemből bevennünk, akkor vállalkozunk kell minden szenvedést, ami az ember-eszme rangvesztésével, a humánus háttérbeesésével jár. De letessen kívül senkire tudja, milyen mélyre kell süllyednünk. Hátha kezdődhetne mell az emlékezés, ha nem adnók meg magunkat sorunknak? Hogy a kétfős hatástól meghatározott társadalom nem

csak áll fenn — ez nagyon valószínűnek látszik. De hátha a tisztán keresztény elvek szerint berendezett társadalom váltatná fel a tegnapit lelemet, ha mi keresztények nem adnánk fel a harcot és főleg, ha nem tartoznánk minden legkeresztényesebb elvet is a keresztény étellel összekapcsolhatnánk.

Jellemző, hogy a mai ember szívesen elvágja vallásgyakorlatait, de elveket következetesen megvalósítani nem tud. Erre nevelték a kettősearcú társadalomban: annakidején a gyakorlati vallásosság volt fontos, mert éppen ez hatott ki a társadalomra, mely engedte a hatások érvényesülését. De ha beáll a krízis és dönteni kell, mert nem érvényesülhet, csak egyik, akkor az elvek mellett való hűséi állásfoglalás, az opportunizmus nélküli értékelés lesz a legérdekesebb, a szellem fellemerése, az ellentét és az össze-

tartozás fellemerése, az egyik a szellem, egyeztetés a hit megvalósul. Előrelépés elleni antiliberális szellemünk nagyobb bejárhat azaz, hogy a gyakorlati kétszerejelzés tudását meggyújtva és elszívva, eltérít az elvek vizsgálatától és őrzésétől, mint amekkorát okozott nemrég, hogy bár kifogástalan alapelvekre épült a társadalom és voken voltak keresztény nézeteket nem keresztény, humanista alapokon is, a mindennapi életben, a vallásosság gyakorlatában, nem voltak hajlandók vállalni az áldozatokat, ugyanúgy, ahogyan ma sokan az elveket nem vállalják a kockázatokkal.

A Lélek ünnepét, piros pünköst napját jobban meg nem szentelhetnénk önmagunkban, mint azzal, ha legelőbb egy főtörést milyen elemelkednénk az elmondottak fölött!

A városi vízvezeték és szennyvizcsatornamű építése.

Írta: Szentpétery János városi főmérnök.

(I. közlemény.)

A már harmadik éve folyamatosan lévő vízvezeték és szennyvizcsatorna építési munkálatok befejezésükhöz közelednek és ezek, a város életében korábban alkotó fontosságú közművek a használatnak rövidesen átadhatók lesznek.

Az építkezés a lehető legnehezebb viszonyok között történt. Az anyagbeszerzés és szállítás nehézségei miatt az építkezés az előirányzottal lényegesen hosszabb ideig tartott, az időközben előállott anyagár, fuvardíj és munkabérek emelkedése pedig az építési költségeket nagyon megnövelték. Csak a város megelégedő anyagi felkészültsége és a létesítmények közreműködő munkájának fáradságát nem ismerő, odáig jutottak, hogy mégis lehetővé a tervbevetett programok csaknem teljes egészében való végrehajtását.

A város köznevelésének valószínűleg szélesebb réteget érdekelni fogják ezen közművekkel kapcsolatos kérdések és így azt hiszem, nem végez felesleges munkát, ha azok létesítéséről röviden beszámolok és a használatukkal kapcsolatos és város köznevelését érintő tudnivalókat ismertetem.

A vízvezeték és csatornamű egy város életében korábban alkotó fontosságú létesítmény, a város köznevelésügyi viszonyainak, kulturális színvonalának fokmérője.

Városunk kedvezőtlen közegészségügyi viszonyai szűkebb, rohamos fejlődése pedig erkölcsi köznevelésévé tették a város köznevelésének ezen fontos közművek megépítését.

Ugyanis a talejvizek, amelyekből a város köznevelése eddig vizszükségletét kielégítette, nemcsak szűk és vegyi tulajdonságok tekintetében nem felelt meg a követelményeknek, hanem kisebb nagyságú fertőzőbaktériák miatt az egészére egyenesen káros hatású volt.

Dr. Vilmos Gyula volt városi tisztiorvos véleménye szerint a városunkban aránylag nagy számban előforduló gyomor és bélbetegségek az okát elsősorban a hulladék és fertőzött ivóvízben kell keresnünk. Ez egyik legközvetlenebb okozója a gyakori járványos betegségeknek, de ezzel volt összefüggésbe hozható az 1937. évi súlyos typhusjárvány is, amely 98 halálos áldozatot követelt.

Ezen az a súlyos járvány volt az a körvonalon ok, amely a város köznevelését arra az elhatározásra készítette, hogy ezek a létfontosságúnak mondható közművek a mai rendkívüli viszonyok mellett és a legnagyobb áldozatok árán is megépüljenek.

A létesítés gondolata már régibb keletű, azzal már a nagyközségi életben is foglalkoztak.

Az első komolyabb lépés azonban csak az 1928. évben, már a városi életben történt meg, amikor is a város a volt Népjóléti és Munkaügyi Minisztérium szakértőjének, Sárkány Miklós miniszteri osztálytanácsosának irányítása mellett kb. 65 000 P költséggel a szükséges víz beszerzése érdekében furási, kutatási munkálatokat végeztetett.

Ezen munkálatok eredményeképpen Somokútfalu közszag határában, a Gedőc-patakban a Tarján-patakba való betorkoltatásnál egy 100 méter mély próbát készített, amelynek a vízhozama az elkészítés idejében másodpercenként 2 liter (percenként 120 liter) volt.

Az akkor megállapított program szerint 12 óra fogyasztás és fejenként napi 100 liter fogyasztás feltételezésével mellett szükséges 14 másodpercliter viz biztosítására 7 drb. mélykút létesítése vélelt tervbe, amelyek a Tarján-patak völgyében egymástól 100—100 méter távolságban furattak volna.

A kutakból kiemelt vizet szivattyúk nyomták volna a tápvizekhez és a városi csőhálózatba, illetőleg a városkára és a Karancs-utca fölötti hegyoldalakra megépítendő két, egyenként, 300—300 köbméter területű szolgálati medencébe.

Ez a vízmű az akkori költségvetés irányszála szerint szennyvízcsatornamű nélkül 1.200 000 P-be került volna, amelyből a víznyerő helyen létesítendő kutak, szivattyúberendezések, gépházak és gépátrak építési költsége 220 000 P-t tett volna ki.

Bár a közegészségügyi szempontoknál a gazdaságosabb kivétel lehetősége is amellett állt, hogy a vízvezeték meg a város ut- és járdaszépítési programjának végrehajtása előtt épüljön meg, mert így az azok felbontásával és helyreállításával kapcsolatban felmerülő költségek elmaradtak volna, a város akkori anyagi helyzete mégsem tette lehetővé a program azonnali megvalósítását.

A rendkívüli száraz 1934. év nyarán a Tarján-patak vize, amelynek forrásvidékén a vízvezeték kútjai létesültek volna — annyira elapadt, hogy a városi uszoda táplálására sem tudtunk abból elegendő vizet nyerni. Emiatt létesített a város 1935. év tavaszán az uszoda részére vízszűrő berendezést, amely a még szárazabb 1935. év nyarán is biztosította az uszoda üzemének folytonosságát.

Mivel a Tarján-patak vizének az elapadása a források vizének nagyobb mérvű csökkenésével volt összefüggésbe hozható, az 1928. évben készült próbákat vizhozamát 1935. év nyarán ellenőriztem és megállapítottam, hogy a víz hozama a felét sem teszi ki az 1928. évi vízmenynyiségnek.

Ugyanezért a vízbeszerző hely hidrogeológiai viszonyainak figyelembe vételével arra kellett következtetnem, hogy

a további 6 drb. kút már kedvezőtlenebből lesz telepítendő, tehát azok vízhozama még kedvezőbb lesz.

Azokból 1936. év végén, amikor a vízvezeték megépítése aktuálissá vált, a víznyerő területen további próbafurásokat végeztünk.

Az újabb furások igazolták a fellelőzést, mert az egyidejűleg megépített vízművezeték szerint a régi kút 64 liter percenkénti vízhozamával szemben a két új kút egyike 42 liter, a másik pedig csak 25 percliter vizet adott.

Mivel az 1935. év nyarán végzett vizszámlálás során azt is megállapítottam, hogy a Salgó-patakban és egyik forrásának, a Polyan-kútjának a víz sokkal kevésbé apadt el, mint a Tarján-patak vize, továbbá, mert az akkor megépített felülvezeték alapján is valószínűnek látszott, hogy a Salgó-patak völgyében még több lakort forrás is van, de meg azért is, mert az acélgyár a Salgó-patak Pönyl-pusztájánál mellékfolyójában már régebben megépült vízvezeték forrásokkal üzemeltetett kedvező tapasztalatokat szerzett, javasoltam, hogy a vízbeszerzés biztosítása érdekében a Salgó-patak völgyében végeztesse kutatásokat.

Kis versek

Írta: Oro. Szepeser Lajosné.

Sóhaj.

Hány sóhaj lett már elfeledve,
És hány tífus bá eltemetve.
A régi nőfa mégis újra csodál
Magszál szivekről, meghalt szerelemről.
Nincs vége soha a panasznak,
De a kinek csak megmaradnak.
Van aki azt a régi nőtát zengi,
S van kin, melyet nem ért meg senki...
[senki...]

Barna kislány...

Barna kislány selyem haja, két daga
[van fona.
Szél lengeti, csókolgatja, simogatja.
[bontja.
Szél lengeti, csókolgatja az aranyos
[pártát.
A tavasz meg dőlgeti, minden haja
[szólat.
Barna kislány arany haja két daga van
[fona.
Kis pacstrá szál atóna, nőtáját dalolja.
A hóvár meg mindenüvé sóhajdos kiseri...
En Istenem a főhöz boh' illenek náki!

Pünkösdi róza.

Piros pünkösdi napján, hajnal herang-
[szócs.
Mosollyal ébredő szép pünkösdi róza:
Mit mondott róla?

Ugye, hogy álmodban azt láttam felőle.
O lesz a virágok búcsú viselője.
És mikor ráhajolva fehére komlóra.
Sárga meg, hogy págyódva gondolkod rajta
S meghalok utána...

hátróttat el az ellenkezőt Mike, — hogy amíg nem építettek az Istennek kőházát, addig volt igazán magyar a magyar. Ne feledd, hogy amilyen az Isten, olyan a nép. A miénk a harcok, kemény és bosszúálló, Krisztus pedig a keresztén kinlódó alásztos Isten.

— Alij meg öreg Mike — intette szándék az ifjú. — Aki ismeri Krisztust jól tudja, hogy hitével a legnagyobb hősöket nevelt. Az a vízár, aki Krisztus névénél indul harcba, éppen olyan bátor és hajlékos, mint a többi, sőt nagyobb a bizodalma, mert éri, hogy vele az igaz Isten segítse.

— Kisevám — csóválta meg a fejét a táltos — én voltam az, aki ott álltam ott édes apádnak bőcsője mellett, amikor az új Isten tudós táltosai nem hittak rajta segítség. Az én irádsom menttem meg pihéző testét a forrástól. Mi ritkák és a valóság érző fiataleok régen forgattak fejüketben azt a gondolatot, hogy elhoznák téged ide kéznél a bakonyba.

— Engem? — csodálkozott az ifjú.

— Téged kisevám! — rugott az

— A te neved varázslatos szó, lejedelmi kópja, kapta föl a fejét a táltos. — Hagyd ott az értelmellenit, árvá imádkozó idegen táltosok, orádat sáparzó köbázait és jöjj ide kéznél a házába. Légy a vezérünk. Parancsunk lézen szemmed villámnak. Megvédünk az új Isten hitveinek minden csale ellen. Vessze miniket hajlékos magyarokat az idegenek ellen. Akkor lézen megint boldog illa magyar, ha ősi hite és szokása szerint élhet. Ki lenne nagyobb erőnk, igazi fejedelmünk, mint a nagy Árpád kései unokája? Isván ur, a hatalmas, kavály fejedelmek, aki ma már királynak szolgáltatta magát, nem éri a mi vágyainkat, nem éri kívánságainkat. Az egykori való Vajkuak nyugaton kél a csapja, kelet helyett.

— Olyan is az! — csattant bele a döbönt csendbe egy éles válsámeny.

A sárja mán már meggyugodott. A másik válsóim is ura belkarján üldögélt kémlelte az eget.

— Készsőcsom a bizalmatokat — pergett a megiontolt és a királyi ajkáról.

— Örszágunk nagyobbik féle már Krisztust vallja Istenének. Ha ki maradtok és

megtégednám Krisztust, amire ne is gondoltatok, akkor Magyar gyilkolná a magyart. Ezt akarjátok-e?

Nem! — rugott a nép.

— Ha az Isten is akarja, atyám uram után én leszek az urak. Testem lelkem magyar vezérlekként akarok előttemek járni és olyan rendet teremtem, hogy senkinek se legyen zúgotódása. Az idegenek majd elfogynak. Bele olvadnak a magyarakba. Kellott ez a kovás az új magyar életbe, mert nélkülük nem illenék bele. Nyugodjál meg Mike táltos, nem véz el az ország Krisztussal.

— Vajk fia Imre! — bördült fel az őz táltos — hát benned is csaldódnak?!

— Ha emberben, fejedelemben, vagy vezérben csaldódnak is, Krisztusban mindig erői és meggyugvat találok. Is-tén áldjon meg benneteket.

Bárátfogom intett és megfordította lovát Észak felé. A két válsóim felépront és vígázó testőrként villogva szállt el a földtől, amíg al nem nyitotta a sárja mélyén együtt a Bakony szőlő reogtoge.

Mit keresnek az amerikai csapatok közelkeleten?

(MN) Az amerikai csapatoknak a Közelkeletre való megérkezésével kapcsolatban német politikai körökben magyarázatként az angol befolyás alá került közelkeleti államokban mutatkozó zűrzavarra utalnak. Irakban Nuri Said angolbarát kormánya költségvetését egy millió híányral zárta. A viszársások egy részét a vámbevételcsökkenése és a külkereskedelem összezuhanása, másrészt pedig az angol megszállás költségeinek állandó emelkedése. Szíriában az utolsó kormányalakítás alkalmával megmutatózó válság még mindig nem oldódott meg. A bennszüti és a De Gaulle párti közigazgatás, valamint az utóbbi és az angol katonai hatóságok között napirenden lévő elviekkel állandó belpolitikai feszültséget teremtettek. A libanoni közválságban Beyrut és Tripolis között

tört ki a politikai ellenségeskedés, mivel Tripolis lakossága erősebb befolyást szeretne szerezni a libanoni kormányra. Ezekhez a belpolitikai torzalkodásokhoz járul még, hogy Szíriában, Palesztinában, Transzjordániában és Iránban az élelmiszer helyzet is állandóan rosszabbodik. Egyes helyeken máris éhínség tört ki. Az angolok ígéreteiket, hogy gabonaszállításokkal segítsék a bennszüti lakosság megsegítésére, a bajtérhiányra való hivatkozással nem teljesítették. Az Iránnak és Iraknak amerikai részről megígért kölcsön kizárólag az ezekben az országokban állomásozó angol csapatoknak szóló fegyverszállításokra korlátozódik. Az amerikai csapatoknak a Közelkeletre való elküldését tehát nem utolsó sorban azzal lehet magyarázni, hogy Angliát a Közelkelet országainak belső helyzete jogosnak látszó aggodalommal tölti el.

A szappanvásárlás új rendje

mindenkit közvetlenül érdekel a ezért röviden ismertetjük az erre vonatkozó közelítési miniszteri rendelet legfontosabb intézkedéseit.

Az ország egész területén havonként és személyenként legfeljebb 10 deka mosószappant vagy 25 deka mosószert szabad kiszolgáltatni.

Gyermekek részére 2 éves korig havonta 30 deka mosószappant vagy 75 deka mosószert a fejadag.

Orvosok kamarai igazolványuk felmutatása mellett havonként 50 deka mosószappant, vagy 125 deka mosószert vásárolhatnak. Ez a mennyiség jár az egészségügyi védőknek, fogtechnikusoknak, egészségügyi dolgozóknak és szülész-nőeknek is megfelelő igazolás mellett. Fertőző betegek betegségük tartama alatt havonként 50 deka mosószappant, vagy 125 deka mosószert igényelhetnek.

Piperesszappantól 2 havonként és személyenként 1 darab szolgálatihoz ki. Gyermekek részére 7 éves korig havonként

2 darab piperesszappant adható ki. Gyermekek részére 2 db. piperesszappant helyett 20 deka mosószappant, vagy 50 deka mosószert is szabad kiszolgáltatni.

Borotvaszappant a 16 évesnél idősebb férfiaknak vásárlási könyvbe való bejegyzés mellett háromhavonként egy darabot szabad kiszolgáltatni.

A mosó- és tisztítóüzemek az elmúlt évben használt mosószappant és mosószermennyiségük csak 70 százalékát szerezhetik be.

Fodrászok borotvaszappannal való ellátása az ipartestületek utján történik.

Magánháztartásokban személyenként 2 kilogrammnál több mosószappant vagy mosószert készletként tartani nem szabad. Az orvosok felévi szappankészletet tarthatnak.

A miniszteri rendelet pontosan meghatározza, hogy milyen minőségű szappant, borotvaszappant, illetve mosószert szabad ilyenek feltüntetni és kiszolgáltatni.

Tavaszi újdonság!

SZÜCS-FÉLE

„Vitamin Crém”

A legmodernebb elvek szerint készített VITAMINDUS arccrém. Az arc bőr természetes tápanyagait tartalmazza a szétregulázott, üdítő és megővő a ráncosodástól.

SZÜCS-FÉLE

„Bubi Arcszesz”

Megszünteti pattanásait és az arc bőr zsírosságát.

Kapható:

SZÜCS RÓBERT
MAGYAR KORONA
GYÓGYSZERTÁRÁBAN.
SÁLGÓTARJÁN.

Hogyan lehet rímt vásárolni?

A közlekedési miniszter a nyári időnyre nagyobb mennyiségű rizs forgalombahozatát engedélyezte. A kiadott rizsmennyiség mind a fővárosban, mind pedig a vidéken a lisztárutakra kifizetendő kikereskedésként főmunkaadójuk részére jelenében szerzhető be.

A gabonával ellátott vándorlások jogonként — tehát azok, akik nem rendelkeznek lisztjegygyel — úgy juthatnak rizshez, hogy lisztárutukból 2 kg. lisztet a közlekedési eljárással által kifizetendő kikereskedésként árón bevizsgáltnak. A garák a kereskedő erről szóló igazolása alapján a bevizsgálott liszt teljes mennyiségének megfelelő rizs vásárlására jogosító utalványt kérhetnek a közlekedési eljárástól. Ezen utalvány 30 napig érvényes és abban a községben váltható be, ahol kiállították.

Ajánlatos, hogy a fogyasztók között a lisztárutak, húsok, stb. készítéséhez, valamint a sertésvágások idejére szükséges rizsmennyiséget már most szerezzék be.

Rendelet a hadbavonultak házasságkötéséről.

A kormány rendeletet adott ki, amely megkönnyíti a háború folytán ügyek elintézésében akadályozott egyének házasságkötését, a házasságon kívül született gyermekek törvényesítését és örökbe fogadását. A rendelet a nem hivatalos, katonai szolgálatot teljesítő személyek házasságkötésénél elegendi az egyébként megkívánt katonai nőstülési engedélyt.

A további könnyítések: 1. Akik az ország területén teljesítenek katonai szolgálatot kiherdelt, vagy az alól való felmentés nélkül köthetnek házasságot, mégpedig nemcsak a rendes lakóhelyükön, hanem bármelyik állami anyakönyvvezető

előtt. 2. A hadművelési területen, vagy az ország határain kívül eső egyéb területen tartózkodó katonáknak megengedett a rendelet, hogy Magyarországon területén lakó személyekkel házasságot kössenek oly módon, hogy a házasság megkötésére irányuló akaratkiállításukat ott kint a hadművelési területen saját előjáró parancsukkal előtt tegyék meg. A parancsok a házasságkötési nyilatkozatról jegyzőkönyvet vesz fel és azt eljuttatja a másik házúrol lakóhelye szerint illetékes anyakönyvvezetőhöz. Az anyakönyvvezető a házasságkötésről a házasságkötésére irányuló akaratkiállítását az anyakönyvvezető előtt három hónap alatt teheti meg.

Cserkész kerékpáros járőrverseny

A vármegyei cserkészszerv rendezésében 1. hó 17-én a Sírly, Mátra, id. Chorin és Vasváry cserkészcsapatok, elgondolásaiban teljesen újszerű kerékpáros járőrversenyt tartottak. A verseny a Sírly csapat otthonából kiindulva, Zagyvápálva, Kisterenye, Horhy-telep, Mátraszéle, Vizválasztó, Sálgótarján utvonala folyt le. A 6-8 fős álló járőrök 10-10 perccel indultak el egymás után a az utvonali különböző szakaszain a következő akadályokat kellett leküzdeniük. 1. Zagyvápálván minden második kerékpár bajlódást le kellett dobni és 1,5 km. szakaszon az üzemképes kerékpárosok vontatták társait. 2. Kisterenyén egy mocsárnál kerékpárokat alkalmatlan, elgázoltak szakaszon közben a Tarján-patak hídnál részén nyakba-

perc és 3 óra 13 perc közötti időben visszaért a célba. A vármegyei cserkészszerv ezzel a kerékpáros akadályversenyyel nemcsak a cserkészeknek szertett egy élményekben gazdag, felejtethetetlen napot, hanem a verseny ilyen újszerű megrendezésével követésre méltó példát is mutatott. Növelte a cserkészek kerékpáros járőrversenyt az is, hogy az akadályokon kívül minden járőr góli Teleki Pál emlékére, még egy körös alkalmi jótettet is végzett.

„Felvételek a Gyógyszertári tanfolyamra.” A Budapest Székesfőváros lakóinkivüli Népművelési Bizottsága felvétele alatt működő két éves Gyógyszertári tanfolyamára a felvételek megkezdődtek. Beiratkozás Balogh Mária igazgatónőnél Budapest, II. Bimbó-ut. 3. I. 5. Telefon: 357-182. Ugy személyesen mint telefonon kizárólag reggel 8-10 között.

Tábori vadászok emléknapja. Az egykori cs. és kir. magyar tábori vadászati alakokhoz tartozó pancsovi 3-as, győri 11-es, Lőcsa-kassai 15-ös, komáromi 19-es, marosvásárhelyi 123-as, budapesti 24-es, nagytétényi 26-os, Arad-kevevári 28-os, losonci 29-es, zágábi 31-es, eperjesi 32-es továbbá a volt kerékpáros századok Bajtársi Körének listái és legénye 1. évi május, 31-én vasárnap reggel 9 órai kezdéssel a Vadász Hősi halottak emlékeztető bajtársi találkozóval egybekapcsolva emléknapot tartanak, Budapesten a Városmajdiban XII. Csaba utca 3-5 alatt római, kath. templomban és ezután a megkezdőzött az ott felállított Vadász Hősi Emlékművet. Ugyanezkor kerül sorra a szegénysorsú vadászadmiralantoknak, hadifegyvereknek, hadiárvaoknak nyújtandó évente szokásos segélyszeregek szétosztása.

NB. LABDARUGÓ MÉRKÖZÉS AZ SBTC PÁLYÁN

Május 24-én, vasárnap d.u. 14 órakor

SBTC
KOLOZSVAR

IRDESSEN!
A MUNKÁ
POLITIKAI HETILAPBAN!

50 év óta fennálló lakatos műhely
eladó, vagy bérebe adó.
Pécsdó-utca 4 szám.

IGMÁNDI KERESZT
minőségű egyedül

Bábszínház Starjánban!

5 napot át játszik várnunkban az Erdélyi Bábszínház

Előadásait a Ferencsek kulturális bázisában tartják. Május hó 20, 21, 22, 23 és 24-én. Előadásra kerül:

Mátyás-herceg és a kolozsvári bíró, hófűtő és Rózsapirók

és számos szívből-szívből mesejáték. Grim- és Andersen-mesék elevenednek meg a gyermekek előtt. Előadások kezdete minden nap 3 és 5 órai kezdettel. Helyek: I. 80, II. 60, gyermek. áll. 30 fill. Gyermekeknek öröm, felnőtteknek élmény!

APOLLO MOZGÓ

Május 23-án, szombat 5, 7, 9, 24-én, vasárnap 1, 3, 5, 7 és 9, 25-én, hétfőn 1, 3, 5, 7 és 9-ór

OPERA

Willy Forst filmreke. — A legjobb német színdarabok a főszerepekben. Kiegészítő: **1. híradó**

Május 26-án, kedden este 6, 8, 27-én, szerdán este 6 és 8-ór, 28-án csütörtökön este 6 és 8-ór

Két szerelmes óra

A francia filmdarabok a legjobb színészekkel a főszerepekben. Kiegészítő: **2. híradó**

Május 30, 31 és június 1-én